

شرکت های دانش بنیان در نوسازی واحدهای تولیدی مشارکت کنند

صاحبانظران معتقدند با وجود ظرفیت بالای نیروی انسانی تحصیل کرده و متخصص در ایران، توسعه شرکت های دانش بنیان و استارت‌آپ‌ها برای پیشرفت و توسعه اقتصادی کشور اجتناب ناپذیر است.

دیدهی است که توسعه استارت آپ ها و شرکت های دانش بنیان علاوه بر آن که یکی از پایه های پیشرفت صنعتی، علمی و فناوری کشور است می تواند زمینه حمایت از کالای ایرانی را نیز فراهم آورد.

بر اساس چنین تحلیل هایی دولت اعلام کرده است تلاش می کند حجم اقتصاد دانش بنیان را دو برابر کند.

حال پرسش کلیدی آن است که بخش خصوصی چگونه می تواند این فرصت بالفعل علمی و فناوری کشور را برای شتاب بخشیدن به رشد و توسعه خود. بکار گیرد؟

پاسخ به چنین پرسش هایی؛ زمینه ای برای گفتگو با سید عبدالوهاب سهل آبادی شد تا دیدگاه های نماینده ارشد این بخش مهم اقتصاد کشور را بررسی کنیم. در ادامه نظرات رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران و رئیس اتاق بازرگانی اصفهان را می خوانید که در پاسخ به پرسش های بازنیوز مطرح شده است.

به نظر شما چه کارهایی باید انجام داد تا شرکت های دانش بنیان بتوانند در نوسازی و بهسازی واحدهای تولیدی سطح استان و ایجاد فرصت های کسب و کار نقش بیشتری ایفا نمایند؟

اگرچه شرکتهای دانش بنیان با تفکر جدید و با خلاقیتهای کار آفرینانه پای به عرصه اقتصاد دانش بنیان گذاشته اند لیکن ابزار لازم برای تولیدات دانش بنیان به همان اندازه که تولید تفکر نوین مهم است دارای اهمیت و ویژگیهای خود می باشد. یکی از مشکلات تولید و صادرات چه برای بنگاههای دانش بنیان و چه دیگر شرکتهای تولید تجهیزات و ماشین آلات مناسب است و استاندارد نبودن تجهیزات و ماشین آلات برخی واحدهای تولیدی، یکی از معضلات اصلی است. در صنعت جهان هر ساله تکنولوژی های جدیدی وارد بازار می شود که هدف از این مسئله بالابردن راندمان واحدهای تولیدی و محصولات آنها است و تجهیزات و ماشین آلاتی که در برخی از واحدهای تولیدی کشور ما مورد استفاده قرار می گیرند، از این امکان بهره مند نیستند و به تبع آن محصول نهایی تولیدی نیز از کیفیت بالایی برخوردار نیست. ظرفیت اشتغال ایران بدون نوسازی و بهسازی واحدهای تولیدی و با توجه به کیفیت فعلی تولیدات تقریباً اشباع می باشد و در صورتیکه شرکتهای دانش بنیان نتوانند از ماشین آلات و تجهیزات مدرن برای اجرای طرحهای جدید استفاده نمایند قطعا انتظاری که از آنها در ایجاد فرصتهای کسب کار وجود دارد تحقق نمی پذیرد. استفاده از تجهیزات فرسوده موجب افزایش مصرف انرژی و قیمت تمام شده محصولات شده و مانع صادرات محصولات تولیدی و رقابت با محصول مشابه خارجی است. در منطقه ای که جمهوری اسلامی ایران حضور دارد در فاصله کمی از بازاری با 350 میلیون جمعیت وجود دارد که ما یک درصد از آن در اختیار داریم، در صورت فراهم بودن شرایط باید 25 درصد از این بازار را به خود اختصاص دهیم. همزمان با ایجاد شرکتهای دانش بنیان بایستی اتوماسیون و مکانیزاسیون به سرعت انجام شود و برای تولید بهتر و با کیفیت که قابلیت صادرات داشته باشد نوسازی تجهیزات قدیمی نیز الزامی است. در حال حاضر وزارت صنعت و معدن تسهیلات و معافیتهای ویژه ای را برای متقاضیان در نظر گرفته است. مشارکت در تولید و همچنین روش joint venture از کاربردی ترین راهکارهای بهره گیری همزمان از نوسازی و بهسازی همه نهادهای تولید در نزد شرکتهای دانش بنیان است.

به نظر شما راهکارهای برقراری ارتباط موثر و تعاملات بیشتر شرکت های دانش بنیان با سرمایه گذاران داخلی و خارجی چیست و اتاق چه نقشی می تواند ایفا نماید ؟

به نظر می رسد اولویت جذب سرمایه گذار چه داخلی و چه خارجی وابسته به بهبود فضای کسب و کار کشور است و این مهم می تواند توسط حاکمیت و از طریق اصلاح قوانین و ایجاد شفافیت، همچنین حمایت از بخش خصوصی «واقعی» در تصمیم سازی ها، تحقق پذیرد. از سوی دیگر، لازم است دولت برنامه منسجمی برای جذب و کنترل سرمایه خارجی تهیه کند. در حال حاضر یکی از نیازهای اساسی و یا پیشنیازهای اصلی در سرمایه گذاریهای خارجی در صنایع دانش بنیان کشور آگاهی کامل از هویت فرد حقیقی یا شرکتهای حقوقی سرمایه پذیر است. موضوع مهم بعدی درباره موضوع تامین مالی و فاینانس پروژه ها است. از سوی دیگر، تغییرات نرخ ارز و عدم زیرساخت هایی که باید برای پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز وجود داشته باشد، از دیگر چالش ها است. عدم معرفی کامل و درست از ایران پسابرجام به دلیل نبود اطلاعات کافی و مشکلات مراودات بانکی نیز مواردی است که هنوز به طور کامل رفع نشده و در جلوگیری از ارتباطات موثر و تعاملات سازنده تاثیر گذار بوده است. بنابراین گرایش به فاینانس نسبت به سرمایه گذاری مستقیم خارجی بیشتر است. در شرایطی که آمریکا زمره خروج از برجام را سر داده است، جذب سرمایه گذار در کشور مرحله حساسی را پشت سر میگذارد و این حساسیت متقابلاً برای طرف خارجی نیز وجود دارد. بنابراین نباید انتظار داشت که به یک باره میزان سرمایه گذاری جهش قابل توجهی داشته باشد؛ ولی به اعتقاد کارشناسان سفرهای تجاری بخش خصوصی، پیش زمینه خوبی برای تعاملات آینده محسوب می شود. لذا نقش اتاقهای بازرگانی نیز در قویتر نمودن حضور بخش خصوصی در بازارهای پول و سرمایه و دارای ظرفیت است. در این راستا تعامل با گروه ویژه اقدام مالی (FATF) و پیوستن به سازمان تجارت جهانی (WTO) نیز از دیگر مواردی است که زمینه جذب سرمایه گذاری را هموار می کند؛ چرا که عضویت در این سازمان ها مستلزم پذیرفتن اصول و معاهدات متعددی است که مورد قبول کشورهای عضو قرار گرفته است و به کاهش فساد اقتصادی کمک می کند.

توسعه اقتصاد دانش بنیان در کشور مستلزم چه اقداماتی می باشد ؟

پاسخ به این سؤال بسیار کلی است و شاید پاسخ کامل آن را بتوان در یک کتاب جامع تدوین نمود. توسعه اقتصاد دانش بنیان در کشور از توسعه پایدار در سایر بخشها جدا نمی باشد توسعه اقتصاد خانوار، توسعه اقتصادی پایدار بارویکرد محیط زیست و توسعه در سایر بخشها ی کشور از هم تفکیک ناپذیرند. از مهمترین اقدامات این بخش میتوان به شعار سال مقام معظم رهبری اشاره کرد. این نکته که تمامی کشورهای توسعه یافته با تولید کالا و خدمات خود توانسته توسعه یابد امری اجتناب ناپذیر است. کشور ژاپن بدترین تولید برنج را در دنیا دارد اما در 160 سال گذشته یک کیلو گرم برنج از کشوری دیگر نتوانسته به بازار ژاپن راه پیدا کند. یا بزرگترین اقتصاد جهان یا همان کشور آمریکا با شعار امریکائی کالای امریکائی بخر توانسته است توسعه اقتصادی پیدا نماید. عامل دوم و تاثیر گذار کاهش وابستگی به نفت و به کارگیری بخش های اقتصادی دیگر از جمله خدمات است، بنابراین اگر در هر بخشی به طور مشخص طرح هایی وجود داشته باشد که پتانسیل جذب سرمایه گذار را داشته باشد و توجیه اقتصادی و فنی لازم را نیز دارا باشد و از بازگشت سرمایه آن اطمینان حاصل شود توسعه را تسریع خواهد نمود. راهکار دیگر تجهیز و تخصیص مطلوب سرمایه انسانی و بکارگیری دانش در اقتصاد است. بهبود نظام تدبیر از مهمترین ابزار توسعه اقتصاد دانش بنیان در کشور است. در این ارتباط به موارد ذیل بایستی هم توجه کرد و هم تمرکز نمود:

- کاهش سیاست زدگی نظام اداری ایران (مقابله با انتصابات سیاسی، پایداری و ثبات مدیریت و...)
- بهبود کیفیت مقررات ملی (شفافیت، انعطاف، جامعیت، عدم تداخل، پاسخگویی و اثربخشی در تمامی مقررات اداری دولت، مقررات مالی و بودجه دولت، مقررات اقتصادی، مقررات اجتماعی و ...)
- ارتقاء کیفیت بوروکراسی (استفاده از فناوری اطلاعات در دولت الکترونیک، کسب وکار الکترونیک، شهروندان الکترونیک و ...)
- ارتقاء حسابداری در هر سه قوه و ارزیابی مستمر شفافیت در عملکردها
- ارتقاء قانونمندی و حکومت قانون و ایجاد شرایط قضایی لازم برای عملکرد مناسب اقتصاد کشور
- بازبینی حجم و اندازه و ساختار دولت با هدف حذف دستگاه های موازی غیر ضرور و هزینه های زائد
- ارتقاء کارآیی و ثمربخشی در بخش عمومی و گسترش ساز و کارهای پایش و موازنه
- بازبینی قوانین و مقررات اقتصادی بر اساس منطق توسعه ای و آینده نگری
- کاستن از آئین نامه سازی مدیران دولت که در مواردی منجر به تفسیرهای گریز از قانون می شود ، از طریق نظارت دقیق تر و ارتقاء پای بندی به قانون در سطوح مختلف در توسعه اقتصاد متکی بر شرکتهای دانش بنیان اقدامات زیر از ضروریات است
- تقدم بهبود محیط کسب و کار بر خصوصی سازی
- وجود عزم قاطع در خصوصی سازی
- رفع موانع حقوقی و قانونی خصوصی سازی
- انتخاب شیوه بهینه واگذاری ها
- اصلاح مقررات کسب وکار (کاهش کمیت و افزایش کیفیت مقررات، تسهیل دریافت مجوزها، شفافیت قوانین، کاهش ریسک و ...)
- توسعه رقابت و تنظیم بازار (حمایت از حقوق مالکیت، اصلاح و تقویت نقش شورای رقابت، مقابله با انحصار و تبعیض قیمت و ...)
- بهبود نظام تجارت خارجی (کاهش انحصار دولت در تجارت خارجی، اصلاح نظام تعرفه ها، یافتن شرکای تجاری مناسب، انعقاد قراردادهای چندجانبه و ...)
- اصلاح نظام قیمت گذاری (پرهیز از قیمت گذاری دستوری، رفع محدودیت های مبادلات و آزادسازی بازارها، ایجاد نظام حمایتی برای اقشار ضعیف و ...)
- اصلاحات نهادی و ساختاری در سیاست گذاری پولی و مالی
- مدیریت عاجل و خردمندانه متغیرهای اثر گذار بر تورم آتی از قبیل نرخ ارز، پرداخت نقدی یارانه ها، کسری بودجه و پایه پولی
- ارائه تسهیلات به منظور ارتقای سطح تکنولوژی و افزایش بهره وری در سمت تولید
- بهینه سازی مصرف انرژی در سمت مصرف به ویژه مصارف گرمایشی، سرمایشی و روشنایی
- حمایت از خانوارهای آسیب پذیر در بخش مصرفی
- کمک به کاهش اتلاف انرژی در بخش تولید انرژی و شبکه های توزیع
- مدیریت انتظارات تورمی
- هدفمندسازی پرداخت های نقدی
- انعطاف پذیری و پاسخگویی نظام آموزشی
- افزایش شایستگی ها و مهارت های دانش آموختگان
- توجه به کیفیت آموزش عالی و کاهش رشد کمی و بی رویه آموزش عالی